

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра «Публічного управління, адміністрування та права»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.н.з держ.упр.,

_____ Г.В.Ортіна

«_____» _____ 2018р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія і практика публічного адміністрування»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
(повної середньої освіти)

Факультет економіки та бізнесу

2018 – 2019 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і практика публічного адміністрування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» на основі повної середньої освіти. – Мелітополь, ТДАТУ - 14 с.

Розробник: к.н.з держ.упр., ст. викладач Вороніна Ю.Є.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол № 7 від « 25 » січня 2019 року

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права

д.н.з держ.упр., _____ Г.В.Ортіна

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Протокол № _____ від « _____ » _____ 2018 року

Голова, доц. _____ А.А. Костякова

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 5	Галузь знань: <u>28 Публічне управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150 годин	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		1	1-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 4 год. самостійна робота студента – 4 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	44 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	30 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	76 год.
		Форма контролю: залік	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу - є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Завдання курсу:

- узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування в розвитку суспільства;
- опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери;
- оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Предмет курсу - процес досягнення національних цілей та інтересів шляхом організації діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- предметну сферу і методологічну основу публічного адміністрування;
- перспективи розвитку публічного адміністрування;
- технології та процедури публічного адміністрування;
- принципи та методи публічного адміністрування;
- органи та стилі публічного адміністрування;

- основні цілі публічного адміністрування в соціальній та економічній сферах;
- особливості адміністрування в громадських організаціях;
- відповідальність суб'єктів публічного адміністрування за правопорушення у цій сфері.

вміти:

– підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методики визначення певних показників;

– виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців;

– планування заходи із впровадження сучасних методів публічного управління, оптимізації його функціональної та організаційної структури, виходячи з існуючих умов;

– застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві»

Тема 1. Публічне адміністрування як системне суспільне явище.

[1,4,10,11,13].

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Тема 2. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування.

[1,4,6,8, 11,12,13].

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Тема 3. Публічне адміністрування та влада.

[2,4,5,7,9,10,11].

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Тема 4. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.

[1,3,4,9,10,11,13].

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів

місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Тема 5. Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування.

[1,2,4,5,7,10,11,12].

Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон централізації та децентралізації влади. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.

Змістовий модуль 2. «Організація публічного адміністрування»

Тема 6. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.

[1,3,4,6,8,10,1,131].

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Тема 7. Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного адміністрування.

[2,3,6,7,9,10,11].

Форми правління, чинники впливу на форму правління. Система виконавчої влади в Україні. Управлінські зв'язки в системі виконавчої влади. Ресурси публічного управління. Технології публічного управління. Е-врядування.

Тема 8. Бюрократія в системі публічного адміністрування.

[5,8,10,11,12,13].

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М. Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба.

Тема 9. Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні.

[2,4,7,9,10,11].

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.

Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Тема 10. Результативність та ефективність публічного адміністрування.

[3,4,6,8,10,11].

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.

Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.

Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 . «Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві »							
1	Лекція 1	Публічне адміністрування як системне суспільне явище.	4	-	-	-	-
	Практика 1	Публічне адміністрування як системне суспільне явище.	-	-	2	-	-
	Самостійна робота 1	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	5
2 - 4	Лекція 2	Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування.	4	-	-	-	-
	Практична робота 2,3	Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування.	-	-	4	-	5
	Самостійна робота 2	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	5
3	Лекція 3	Публічне адміністрування та влада.	4	-	-	-	-
	Практична робота 4	Публічне адміністрування та влада.	-	-	3	-	5
	Самостійна робота 3	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	5
5	Лекція 4	Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.	4	-	-	-	-
	Практична робота 5	Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 4	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	5
6 -7	Лекція 5	Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування.	6	-	-	-	-
	Практична робота 6,7	Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування.	-	-	4	-	5
	Самостійна робота 5	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	5

ПМК1		Підсумковий контроль за модуль 1					5
Всього за змістовий модуль 1 – 75 год.			22	-	15	38	50
Змістовий модуль 2 «Організація публічного адміністрування»							
8	Лекція 6	Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.	2	-	-	-	-
	Практична робота 8	Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 6	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	4
9	Лекція 7	Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного адміністрування.	2	-	-	-	-
	Практична робота 9	Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного адміністрування.	-	-	2	-	4
	Самостійна робота 7	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	7	4
10 - 11	Лекція 8	Бюрократія в системі публічного адміністрування.	6	-	-	-	-
	Практична робота 10,11	Бюрократія в системі публічного адміністрування.	-	-	3	-	4
	Самостійна робота 8	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	5
12 - 13	Лекція 9	Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні.	6	-	-	-	-
	Практична робота 12,13	Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні.	-	-	4	-	5
	Самостійна робота 9	Робота на навчально-інформаційному порталі	-	-	-	8	5
14 - 15	Лекція 10	Результативність та ефективність публічного адміністрування.	6		4		
	Практична робота 14,15	Результативність та ефективність публічного адміністрування.					5
	Самостійна робота 10	Робота на навчально-інформаційному порталі				8	5
ПМК 2		Підсумковий контроль за					5

	модуль 2				
<i>Всього за змістовий модуль 2 – 75 год.</i>	22		15	38	50
Залік					
<i>Всього з навчальної дисципліни – 150 год.</i>					100

**5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1 «Публічне адміністрування як системне
явище в суспільстві»**

1. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.
2. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа.
3. Співвідношення управління та адміністрування.
4. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.
5. Сутність та різновиди громадянського суспільства.
6. Етапи формування громадянського суспільства.
7. Поняття та види громадських об'єднань.
8. Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування.
9. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
10. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
11. Держава як суб'єкт політичної влади.
12. Економічна влада.
13. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.
14. Завдання та мета муніципальної влади.
15. Функції муніципальної влади.
16. Органи державної влади і місцевого самоврядування в Україні.
17. Управління суспільством - головне призначення публічного адміністрування.
18. Загальний закон соціального управління.
19. Закон розмежування центрів влади та управління.
20. Принципи публічного адміністрування.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2 «Організація публічного адміністрування»**

1. Управлінське рішення як наукова категорія.
2. Модель формування управлінського рішення.
3. Прийняття управлінського рішення як складова системи управління якістю органу виконавчої влади.
4. Контроль за виконанням управлінського рішення.

- 5.Форми, методи та стиль публічного адміністрування.
- 6.Механізм та технологія публічного адміністрування.
- 7.Форми та види "тіньової" економічної діяльності в українській економіці.
- 8.Прихована, неформальна та нелегальна економіка.
- 9.Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М.Вебера.
- 10.Публічна служба.
- 11.Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії.
- 12.Основні ознаки та атрибути бюрократії.
- 13.Політизація вищого чиновництва.
- 14.Поняття корупції та корупційних дій.
- 15.Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.
- 16.Зони «підвищеного» ризику проявів корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.
- 17.Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.
- 18.Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.
- 19.Вимір та критерії продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : [Курс лекц.] /Г. В. Атаманчук. – [2-е изд. дополн.]. – М. : Омега-Л, 2004. - 584 с.
2. Василенко И. А. Государственное управление в странах Запада : США, Великобритания, Франция, Германия : [Учеб пособ.] / И.А. Василенко. – [2-е изд. дополн.]. – М. : Логос, 2000. – 200 с.
3. Державне управління та державна служба : [Словник-довід.] / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 208 с.
4. Малиновський В. Я. Державне управління : [Навч. посіб.] / В. Я. Малиновський. –Луцьк, 2000. – 558 с.
5. Мельник А.Ф. Державне управління : [Підруч.] / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.
6. Посібник для державного службовця з питань запобігання корупційних діянь / уклад. С. М. Серьогін, О. Л. Молошна, В. В. Баштанник [та ін.]. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2009. – 136 с.
7. Публічне адміністрування в Україні : [Навч. посіб.] / [В. Б. Дзюндзюк,

Б. Коротич, Н. М. Мельтюхова та ін.]; за заг. ред. д.філос.н., проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н. М. Мельтюхової. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2012. – 256 с.

Допоміжна

1. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики : [Моногр.] / В. Д. Бакуменко. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.
2. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація : [Моногр.] / кол. авт; відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. – К. : УАДУ при Президентові України, 1997. – 448 с.
3. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : [Моногр.] / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : ХарПІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.
4. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні і практичні аспекти [Текст] / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.
5. Політологія : [Підруч.] // За заг. ред. проф. Кремень В. Г., проф. Горлача М. І. –Харків: Друк. Центр «Єдинорог», 2001. – 640 с.
6. Про громадські об'єднання [Текст] : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 1. – С. 1
7. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії [Текст]: Закон України 05.10.2000 № 2017-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – С.409.
8. Про джерела фінансування органів державної влади [Текст]: Закон України від 20.06.1999 р. №783-XI V // Уряд, кур'єр. – 1999. – № 165.
9. Про засади запобігання і протидії корупції [Текст]: Закон України від 07.04.2011 № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. -- № 40. – С. 404.
10. Про звернення громадян [Текст]: Закон України від 02.10.96 р. №393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – С. 256.
11. Про інформацію [Текст] : Закон України від 2.10.1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – С. 650.
12. Про місцеве самоврядування в Україні [Текст] : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – С. 170.
13. Про місцеві державні адміністрації [Текст] : Закон України від 9.04.1999 р. № 586-XIU // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри публічне управління, адміністрування та права.
4. Internet.